

386.

На основу члана 2. тачка 4. Уговора између Владе Републике Србије коју представља Министарство одбране и Групе националних директора НАТО за кодификацију – Савезнички одбор 135 (*AC/135*) о усвајању НАТО кодификационог система („Службени гласник РС – Међународни уговори“, број 3/11), министар одбране доноси

МЕТОДОЛОШКО УПУТСТВО ЗА КОДИФИКАЦИЈУ СРЕДСТАВА У МИНИСТАРСТВУ ОДБРАНЕ И ВОЈСЦИ СРБИЈЕ

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

1. Овим упутством одређују се начин и организација припреме и објављивања података кодификације, као и дефинисање и реализација услуга кодификације дефинисаних у Споразуму о усвајању НАТО кодификационог система и Закону о спровођењу овог споразума. Принципи НАТО кодификационог система дефинисани су у споразумима о стандардизацији *STANAG* (3150, 3151, 4177, 4199 и 4438), а правила и процедуре у НАТО приручнику о кодификацији (у даљем тексту: *ACodP-1*).

2. Ово упутство односи се на захтеве за достављање информација ради одређивања НАТО складишног броја (НСБ) и националне идентификационе ознаке комерцијалне организације и државног органа (*NCAGE*), као и начин њиховог објављивања у Главном каталогу референтних података НАТО за логистику (*NMCRL*).

3. Појмови који се користе у овом упутству имају следећа значења:

(1) *НАТО кодификациони систем* је начин означавања средстава, опреме и њихових делова који су предмет система снабдевања за потребе одбране; НАТО кодификационим системом ова средства се једнообразно именују, описују и групишу и додељује им се НАТО складишни број;

(2) *НАТО стандарди* дефинишу принципе и процедуре за управљање кодификационим системом; сваки од ових принципа је дефинисан посебним споразумима: (1) 3150 – Једнообразни систем класификације средстава; (2) 3151 – Једнообразни систем идентификације средстава; (3) 4177 – Једнообразни систем прикупљања података; (4) 4199 – Једнообразни систем размене података о средствима; (5) 4438 – Једнообразни систем дистрибуције информација о подацима који се односе на складишне бројеве;

(3) *НАТО складишни број* са описом средства је јединствени начин разврставања и распознавања средстава у логистичким информационим системима и додељује се у процесу кодификације за средства произведена у земљи за потребе Министарства одбране и Војске Србије;

(4) *Регистар група и класа (Н2)* дефинише систем разврставања; у систему снабдевања успостављају се групе и класе средстава и њихови међусобни односи; средства се разврставају у групе, а групе у класе; свака класа покрива подручје сличних средстава која су у основи повезана са следећим критеријумима: физичке карактеристике и/или показатељи употребе средства; односи целине са деловима, додацима и прибором који је део склопова за које су они специјално пројектовани и чињеница да се средства обично набављају заједно;

(5) *назив средства* је установљен назив током идентификације средства према међународно договореном критеријуму на основу Регистра одобрених назива;

(6) *одобрени назив* је званично изабран и пажљиво термилошки разграничен назив који одређује породицу средстава снабдевања са сличним карактеристикама;

(7) *неодобрени назив* је део назива који је дат средству производње од произвођача или националног кодификационог бироа и који се према стручној пракси користи као назив средства, када адекватан одобрени назив не постоји;

(8) *Регистар одобрених назива (Н6)* је свеобухватан и међународно договорени речник одобрених назива средстава који је потребан у припреми за идентификацију свих средстава;

(9) *произведено средство* је оно средство које се састоји од делова или група средстава означених истом ознаком произвођача који спадају под исте инжењерске цртеже, спецификације и пробне тестове;

(10) *средство у систему снабдевања* означава произведено средство или групу произведених средстава, која су надлежни носиоци одредили за опремање и употребу;

(11) *ознака средства* је низ словних и бројчаних места; користи се за означавање произведеног средства или за препознавање средства које треба набавити; користи се појединачно или у комбинацији са другим ознакама да пружи неке додатне информације од значаја за управљање снабдевањем;

(12) *Упутство за идентификацију средстава (Item Identification Guide – IIG)* дефинише обавезне и допунске техничке и друге захтеве који чине опис средства; користи се у непосредном кодификовању средства; за сваки одобрени назив дефинисано је упутство у форми листе захтева;

(13) *Регистар идентификованих захтева (Master Requirement Code – MRC)* је листа обавезних и допунских захтева који чине опис средства и део је Упутства за идентификацију средства;

(14) *комерцијални и државни кодови (Commercial and Government Entity – CAGE)* додељују се произвођачима и продавцима ради јединствене идентификације произвођача; код тип S (*SCAGE*) додељује се оним произвођачима који се налазе у земљама које нису у НАТО; националне *CAGE* кодове (*NCAGE*) додељује Национални кодификациони биро Републике Србије (на захтев);

(15) *Регистар комерцијалних и државних кодова (H4)* је листа додељених националних кодова произвођача и продаваца;

(16) *Аутоматизовани пословни систем НАТО (NATO Automated Business System – NABS)* представља главни извор службених докумената које је објавио Секретаријат *AC/135* под надлежношћу *AC/135* (Група националних директора НАТО за кодификацију – Савезнички одбор 135) и доступан је под условима наведеним у Публикацији за подршку кодификацији (*CodSP*);

(17) *НАТО систем размене порука (NATO Mailbox System – NMBS)* је јединствени систем електронске размене кодификационих података;

(18) *Главни каталог референтних података НАТО за логистику (NATO Master Catalogue of References for Logistics – у даљем тексту: NMCRL)* је јединствени информациони систем додељених националних кодификационих бројева и националних кодова произвођача и продаваца.

Преглед скраћеница појмова који се користе у овом упутству дат је у Прилогу 1. овог упутства и чини његов саставни део.

II. ПОДАЦИ КОДИФИКАЦИЈЕ

4. Основна намена НАТО кодификационог система је јединствено разврставање и препознавање сваког средства у ланцу снабдевања и регистрације информације која ће задовољити захтеве највећег броја корисника, без обзира на део опреме чији ће евентуално бити саставни део.

1. НАТО складишни број (НСБ)

5. НАТО складишни број је 13-цифрени број, који се састоји од три дела:

(1) прве четири цифре означавају код НАТО класификације средстава и односе се на групу и класу сличних средстава (то је јединствени управљачки систем);

(2) следеће две цифре означавају Национални кодификациони биро који је доделио НАТО складишни број;

(3) задњих седам цифара додељује се аутоматски преко информационог система и немају друго значење (кодирано), осим да јединствено идентификују средство којем су додељене.

Пример НАТО складишног броја и везани термини означавања:

1005	73	123 – 4567
Ознака разврставања – класа (NSC)	Ознака средства из Србије (NCB)	Бројеви без посебног значења – редни број
73 – 123 – 4567		
НАТО јединствени број за препознавање средства (NIIN)		
1005 – 73 – 123 – 4567		
НАТО складишни број (НСБ)		

НАТО јединствени број за препознавање средства (*The NATO Item Identification Number – NIIN*) представља последњих девет цифара у складишном броју, непроменљив је део складишног броја и остаје везан за средство у свим фазама његовог животног циклуса. Прве четири цифре представљају класу и могу бити промењене, с обзиром на ревизију класификационог система или пренамену средства.

6. У националним кодификационим бројевима који означавају домаћу производњу, бројчана ознака је 73. Сви произвођачи и други привредни субјекти, као и органи власти и друге институције представљени су посебним кодом (*NCAGE – NATO Commercial and Government Entity Code*).

Ознаке домаћих произвођача, привредних субјеката, институција и државних органа Републике Србије имају ознаке у којој је прво слово А, а последње S у формату А***S. У електронској размени података, Национални кодификациони биро Републике Србије (скраћено *MOE code*) има ознаку VS.

7. Комерцијални и државни код типа S (*SCAGE*) додељује се као посебан сервис *NMCRL* на веб адреси <https://www.natolog.com/AC135Public/scage/CageList.aspx>. Захтев се покреће избором опције [*CAGE Code Request*] и врши се дефинисаним корацима.

Први корак односи се на проверу да ли је за одређено предузеће већ додељен код. Претраживање се врши за све типове кодова *N*, *I* и *S – CAGE* који су интегрисани у бази података *NMCRL – Plus*. Ако се претраживањем не пронађе постојећи код, приступа се стварању новог кода („*Request New CAGE*“), према инструкцијама на веб страни. Након слања захтева, добија се обавезна аутоматска потврда захтева електронском поштом. Електронском поштом се добија и додељен код *CAGE*, када захтев буде обрађен.

Захтев за доделу ознаке привредних субјеката и државних органа приказан је у Прилогу 4. овог упутства и чини његов саставни део.

2. Разврставање средстава

8. Споразуми о стандардизацији 3150, 3151, 4177, 4199 и 4438 омогућавају извршавање операција са једнообразним системом разврставања и препознавања предмета набавке, као и размену информација.

9. Свако средство у систему снабдевања које се уводи у кодификациони систем мора добити назив и опис како би било препознато и разврстано тако да добије само један складишни број. Разврставање и препознавање средства врши се према облику, величини, намени и начину спреге средства или дела са другим деловима и средствима.

Назив средства је кључ за његову правилну идентификацију, јер се користи за одређивање тачне класе и упутства за идентификацију средства (*IIG*) за његов опис. Средство снабдевања може бити кодификовано коришћењем одобреног или неодобреног назива средства.

3. Препознавање средстава

10. Препознавање средства у систему снабдевања састоји се од обезбеђења минимума података који описују средство тако да се оно може на јединствен начин препознати међу другим средствима. Потребно је дати комплетан опис физичких особина и показатеља употребе средства у случајевима да је то неопходно, као и у случајевима да је то могуће, а није неопходно.

11. Препознавање средстава се реализује описном или дескриптивном методом и посредном методом означавања односно методом референци. У обе методе од суштинске важности је утврдити право произвођача и конструктора средства у циљу адекватне примене стандарда о једнообразности означавања. Осим тога, потребно је да сви познати произвођачи и добављачи средства и делова буду забележени са сопственим означавањем средства. Процес идентификације обезбеђује да корисници података у логистичком ланцу буду упознати са произвођачем средства (конструктором односно носиоцем интелектуалних права) за било које дато средство, тако да су у процесу опремања и набавке познати сви извори средстава.

12. Описна метода означавања укључује јединствено именовање средства и технички опис који се израђује на основу одговарајућих кодификационих смерница. Ове смернице зависе од разврставања и именовања средства и дефинишу опис средства (атрибуте, карактеристике и спецификације). Из именовања средства произлази скуп обавезних и помоћних карактеристика односно техничких захтева. На основу расположиве техничке документације дају се вредности обавезним и помоћним карактеристикама, и одговара се на техничке захтеве. На тај начин, обавезним описивањем једно средство се разликује од другог. У описној методи користи се и означавање средства ознакама из техничке документације (бројеви конструкционих цртежа, ознаке стандарда или друге техничке спецификације средстава).

13. Позивање на систем ознака је посредан начин ознака методом препознавања. Називи средства везују се са ознаком средства која се састоји од назива произвођача, тактичког носиоца, добављача или другог изво-

ра означавања и ознаке којом ови извори ознаке препознају дато средство. Ознака садржи елементе техничке и конструкционе документације, бројеве конструкционих цртежа, ознаке националних стандарда и стандарда одбране, прописа квалитета, маркетиншке ознаке модела и типа средства и друго.

14. Препознавање средства обухвата и друге податке о кодификацији, као што је опис средства који се састоји од дефинисаних особина произведених средстава, података о корисницима средстава снабдевања и других података.

4. Одговорност подносиоца захтева

15. Када се представљају детаљи средства за које се тражи кодификација, подносилац захтева за кодификацију средства одговара да оно буде третирано као посебно средство у систему снабдевања. Уобичајени метод да се средство стави на листу средстава за снабдевање зависи од начина одржавања код корисника.

Када подносилац захтева за кодификацију средстава припрема листу у име више корисника, та листа мора да се односи на одржавање средстава код свих корисника.

16. Захтев за кодификацију средстава односи се на средства и делове средства којима се управља у систему снабдевања. Тачна дефиниција средства у систему снабдевања зависи од техничких или логистичких услова, на основу којих тактички или технички носилац као корисник средства дефинише карактеристике и толеранцију свог концепта.

Када због специфичности у захтевима треба направити разлику између идентичних средстава, издвојено средство мора добити посебан складишни број.

Средство у систему снабдевања може бити:

- (1) једно произведено средство;
- (2) модификовано (промењено од стране корисника или на основу захтева корисника) стандардно произведено средство;
- (3) произведено средство које је прошло строжу контролу квалитета од стандардног произведеног средства (кроз избор уже толеранције, специфичних карактеристика или финијих критеријума контроле);
- (4) произведено средство које је функционално заменљиво или може замењивати друго средство ради исте намене.

5. Означавање средстава

17. Средства у систему снабдевања су означена: ознаком дела произвођача; конструкционим бројевима цртежа произвођача; бројевима модела или типа произвођача; контролним бројевима који показују извор; контролним бројевима докумената спецификација и прописа квалитета; трговачким именима произвођача, када произвођач одређује средство по самом трговачком имену (укључујући марку, тип или модел); идентификационим бројем; ознаком спецификације и ознаком стандарда и/или одговарајућом ознаком; осталим информацијама дефинисаним од стране Националног кодификационог бироа Републике Србије – или *AC/135* које су релевантне за сврху управљања средствима.

18. Произведена средства су означена, ако се означавање може подесити у складу са инструкцијама произвођача који контролише производњу средстава.

19. Средства за снабдевање су означена, ако се означавање може подесити у складу са инструкцијама надлежног за контролу пројекта опремања или као у уговорима о набавци.

20. Спакована средства за снабдевање су означена у складу са инструкцијама дефинисаним у уговору о набавци.

21. Означавање (гравирање, лепљење) средстава додељеним складишним бројем избегава се када се број мења (промена класе, промена броја након модификације) или се брише.

6. Елементи система означавања у кодификацији

22. Обавезни елемент означавања у НАТО кодификационом систему су подаци ознаке.

Квалитет ознаке одређује се на основу следећих информација:

(1) категорије ознаке: неке ознаке су „основна ознака“, оне одређују концепт средства, док друге дају додатне информације (*Reference Number Category Code/RNCC*);

(2) варијације категорије ознаке: вредност референтног броја за идентификацију средства може да варира, чак између основних референтних бројева, неки су потпуно довољни за идентификацију, док други траже додатне информације (*Reference Number Variation Code/RNVC*);

(3) статуса набавке;

(4) одговорности за техничку документацију и доступности техничке документације;

(5) формата ознаке (ознака је измењена у односу на оригиналну ознаку произвођача; измена последица захтева размене информација у систему кодификације).

Када је потребно овим информацијама додаје се оправданост ознаке односно код оправданости неопходан за свако ново додељивање складишног броја.

Информације којима се одређује квалитет ознаке

23. Ознаци се додељује категорија. Из категорије ознаке види се однос конкретног производа према средству које је добило складишни број. Свакој ознаци односно референци додељује се категорија ознаке односно код категорије (*RNCC*). У пару са варијацијом категорије (*RNVC*), приказује се стварни однос ознаке према средству. Ознаке се деле на основне (примарне) и допунске ознаке.

24. Основне (примарне) ознаке представљају концепт или су део концепта средства снабдевања: изворна конструкциона документација је категорија (*RNCC 1*); званична спецификација или стандард је категорија (*RNCC 2* или *4*) или јединствена ознака произвођача (*RNCC 3*). Складишни број може имати више од једне основне ознаке односно референце.

25. Допунске ознаке могу или не морају бити у вези са концептом средстава снабдевања. Оне дају неке релевантне информације ради управљања у систему снабдевања и могу бити: секундарне референце (*RNCC – 5*); информативне референце (*RNCC – 6*); ознака или број цртежа продавца средства (*RNCC – 7*); репродукована ознака средства (*RNCC – 8*); ознака паковања и сродних логистичких података (*RNCC – A*); референца за успостављање специфичног односа између средства производње и ускладиштеног средства (*RNCC – C*); референтна ознака за цртеж који се односи на средство и не испуњава услове за додељивање кодова 1, 3, 5, 7 или – C (*RNCC – D*).

26. Варијацију категорије ознаке средства односно код варијације (*RNVC*) користи се за означавање статуса ознаке средства у односу на дефинисану категорију ознаке. Статус ознаке средства показује да ли је примењена ознака довољна за потпуно препознавање, тј. да ли је само за информативне сврхе.

27. Кодови *RNCC* и *RNVC* морају се користити у одговарајућим комбинацијама како би се обезбедила правилна логистичка подршка на терену. Овај пар утврђује тип идентификације средства додељен складишном броју.

Захтев Националног кодификационог бироа Републике Србије је да средства морају бити кодификована по типу 1. Из овог захтева произлази дефинисање потребне техничке документације.

Дирекција за стандардизацију, кодификацију и метрологију (у даљем тексту: Дирекција) непрекидно прати квалитет ознака и предлаже мере за унапређење квалитета података.

28. Доступност документа одређена је једном цифром која представља код доступности документа (*Document Availability Code/DAC*). Доступност документа уноси се на одговарајући начин у Национални кодификациони информациони систем БУЛКОД (у даљем тексту: БУЛКОД).

29. Место и власништво над документацијом у складу са ознаком доступности наводи се двоцифреним кодом (*Reference Number Action Activity Code/RNAAC*).

30. Статус набавке који је исказан једном цифром кода статуса ознаке (*Reference Number Status Code/RNSC*) даје индикације у вези са набавком средстава производње (извор снабдевања и позив за понуду).

31. Оправданост ознаке средства користи се да се оправда стварање идентификације новог средства, упркос познатим условима могућности дуплирања са постојећим средством. Оправданост ознаке и код оправданости (*Reference Number Justification Code/RNJC*) неопходан је за свако ново додељивање складишног броја или враћање отказаног броја.

Оправданост (*RNJC*) је код који је потребан за свако додавање или промену референтног броја који може да створи још једно могуће дуплирање.

32. Формат ознаке који је исказан једном цифром (*Reference Number Format Code/RNFC*) указује на могућу модификацију означавања у односу на изворно пре његовог увођења у БУЛКОД.

33. Када је заменљивост домаћих средстава снабдевања и страних средстава једнострано препозната од Националног кодификационог бироа Републике Србије, назначаваче се у БУЛКОД (категорија *RNCC* је 6).

Употреба стандардних ознака

34. Када не може да се пронађе власник конструкционе документације користе се стандардне ознаке. Стандардне ознаке се користе уместо основних (примарних) ознака када добављач/дистрибутер (не произвођач) није у могућности или не жели да открије ко је одговорни извор ознаке. Ознака дистрибутера бележи се као секундарна ознака (*RNCC – 5*), а користи се као замена за основне карактеристике.

Промене ознаке

35. Када наступи промена ознака средства или промена ознаке произвођача (*NCAGE*) треба извршити адекватно ажурирање квалитета ознаке (*ACodP – 1*, Глава 2, подтачка 235 – *Reference Review*).

7. Дистрибуција података

36. Подаци о кодификованим средствима и деловима, као и национални *CAGE* кодови објављују се у БУЛКОД и *NMCRL*. Пример прегледа података за кодификовано средство дат је на Слици 7. у Прилогу 6. овог упутства.

Захтеви за кодификацију или информације о кодификацији морају се упутити ка националном кодификационом бироу који је одговоран за кодификацију конкретног средства. Ако национални кодификациони биро прими захтев за информацију о складишном броју, мора одговорити користећи одговарајуће трансакције преко НАТО електронске поште *NMBS*.

37. Тактички и технички носилац може дефинисати податке о средствима као податке са ограниченим правима приступа (мање детаљне пројекте, податке о производњи и др.) другим државама или *NSPA*, ради информисања или процене.

Уколико је потребна даља употреба података или њихово објављивање са ограниченим правима приступа, неопходно је писмено одобрење.

8. Обезбеђење техничких података

38. Сходно кодификационој клаузули у уговору о набавци или, ако је потребно, посебним инструкцијама Националног кодификационог бироа Републике Србије у вези са набавком средстава из иностранства или извоза, произвођач је дужан да достави неопходне техничке и/или идентификационе податке који се односе на средства која су предмет уговора Националном кодификационом бироу Републике Србије. Ови подаци морају бити усклађени са националним упутствима и спецификацијама у вези са кодификацијом средстава.

39. Када испоручилац средства није произвођач, он је у обавези да достави назив стварног носиоца конструкционих права, као и ознаке за производ које носилац права користи у означавању овог средства.

III. ПОСЛОВИ КОДИФИКАЦИЈЕ У МИНИСТАРСТВУ ОДБРАНЕ И ВОЈСЦИ СРБИЈЕ

1. Носиоци послова кодификације

40. Национални кодификациони систем у Министарству одбране и Војсци Србије је тако организован да може обављати послове на националном и међународном нивоу. Систем је организован децентрализовано, у два хијерархијска нивоа.

Први ниво представља централни орган – Национални кодификациони биро Републике Србије у оквиру Дирекције.

Други ниво чине лица – кодификатори из састава Централне логистичке базе и Војнотехничког института, која обављају поједине послове кодификације средстава.

41. Национални кодификациони биро Републике Србије израђује методолошка упутства из области кодификације и концепта средстава снабдевања, по потреби штампа одговарајуће инструкције обављања послова саветовања и даје стручну помоћ тактичким и техничким носиоцима, националним организацијама и предузећима.

42. Корисници Националног кодификационог бироа Републике Србије јесу:

- (1) тактички и технички носиоци, установе и јединице Министарства одбране и Војске Србије;
- (2) предузећа одбрамбене индустрије и други привредни субјекти Републике Србије;
- (3) националне институције, организације и службе;
- (4) национални кодификациони бирои других земаља.

Тактички и технички носиоци

43. Обавезе тактичких носилаца и других планских органа набавке су да:

- (1) проверавају да ли уговор о набавци садржи клаузулу о кодификацији и да ли се односи како на носиоца основног уговора тако и на носиоце подуговора;
- (2) обавештавају у најранијој фази набавке, развоја средства или дефинисања листе резервних делова о захтевима за кодификацију;
- (3) дају елементе за процену и дефинисање буџета за послове кодификације који нису обухваћени уговорима;
- (4) дају податке за додатне задатке кодификације који могу настати из више разлога (попут модификације итд.), након истека уговора;
- (5) дају податке Националном кодификационом бироу Републике Србије о обиму будућих захтева за кодификацију како би се могли правовремено обезбедити кодификациони подаци, пре испоруке основног средства, опреме и резервних делова;
- (6) позивају представнике Националног кодификационог бироа Републике Србије на састанке на којима се расправља о листи средстава, опреме и делова у плану набавки.

Национални кодификациони биро Републике Србије

44. Национални кодификациони биро Републике Србије:

- (1) израђује и уређује начела, принципе и процедуре јединствене кодификације средстава;
- (2) организује извршење послова кодификације наоружања и војне опреме домаће производње или наоружања и војне опреме која потиче из земаља које нису у могућности кодификације средстава, набављена за потребе Министарства одбране и Војске Србије, и обавља послове кодификације по захтеву других националних кодификационих бироа чланица Заједничког кодификационог система;
- (3) непрекидно обезбеђује прецизне информације о средствима и произвођачима и ажурира их и обезбеђује међународну размену података;
- (4) као национална служба обавља задатке кодификације прописане одговарајућим документима;
- (5) саветује тактичке и техничке носиоце и научне и развојне институте у свим аспектима кодификације током животног циклуса наоружања и војне опреме;
- (6) обезбеђује да национални принципи и пракса кодификације средстава буду у складу са НАТО кодификационим системом;
- (7) пројектује, планира и врши обуку која се односи на јединствену кодификацију средстава;
- (8) одржава софтверски систем и хардверску опрему за кодификацију средстава.

Поред послова из става 1. ове тачке, Национални кодификациони биро Републике Србије:

- (1) одређује имена средстава за кодификацију из постојећег пописа имена (*Нб*);
- (2) уноси задатке за кодификацију, проверава комплетност документације, извршава иницијалне наруџбине техничке документације и иницира кодификацију;
- (3) врши технички надзор квалитета података извршене кодификације;
- (4) врши мониторинг поређења идентификација, испитивање и вредновање резултата поређења;
- (5) прати налоге и обраду налога у складу са уговором о набавци;
- (6) покреће иницијативу за израду новог назива у НАТО кодификационом систему;
- (7) реализује послове за комуникацију са другим националним кодификационим бироима;
- (8) организује саветовање за клијенте у области кодификације;

- (9) обезбеђује јединствено и стандардизовано коришћење БУЛКОД;
- (10) исправља грешке и пружа стручну подршку корисницима БУЛКОД;
- (11) разрађује и покреће захтеве за промене у БУЛКОД;
- (12) додељује *NCAGE* – кодове и одржава попис произвођача (*H4*).

Руководилац Националног кодификационог бироа Републике Србије

45. Основни задаци руководиоца Националног кодификационог бироа Републике Србије:

- (1) води Национални кодификациони биро и групу за кодификацију;
- (2) заступа интересе Србије у НАТО комитету за кодификацију;
- (3) уређује питања у систему јединствене кодификације средства;
- (4) обезбеђује да национални принципи и пракса кодификације средства буду у складу са НАТО кодификационим системом.

46. Руководилац Националног кодификационог бироа Републике Србије, по потреби, покреће међународну сарадњу за именовање средстава у оквиру процедура за ажурирање појединачних упутстава за идентификацију средстава. Пријава се обавља преко *AC/I35* Секретаријата за регистрацију у *CodSP – 4* (НКБ технички контакти – *H2/H6/IG* сарадња).

Тактички и технички носиоци, научноистраживачки институти, предузећа одбрамбене индустрије и други који желе да сарађују на овим пословима, достављају захтев преко Дирекције.

Кодификатор и главни кодификатор

47. Кодификатор је стручно лице које на основу документације за кодификацију уноси потребне податке у БУЛКОД.

Главни кодификатор је лице које прикупља и сређује документацију за кодификацију средстава, прослеђује захтеве за кодификацију кодификаторима за одређену област инжењерства, прати рокове реализације кодификације, проверава комплетност унетих података у БУЛКОД, кодификује средства и обавља део послова у вези са међународном сарадњом.

Лица која обављају послове кодификације морају да заврше одговарајућу обуку и буду стручно оспособљена за обављање ових послова.

Кодификаторе изван Дирекције одређује директор Дирекције својим решењем, уз претходну сагласност јединице односно установе Министарства одбране и Војске Србије из које је кодификатор.

2. Процес кодификације

48. Кодификација може бити:

- (1) кодификација појединачног основног средства или резервног дела;
- (2) пројекат кодификације сложеног средства;
- (3) пројекат кодификације средстава за одређену мисију;
- (4) посебан задатак на кодификацији средстава са циљем консолидације логистичке подршке.

Процес кодификације средстава је дат у Прилогу 5. овог упутства и чини његов саставни део.

Поступак кодификације може бити реализован по редовном и хитном поступку. Хитан поступак се реализује у току пет радних дана, а редован до 60 дана.

49. Директор Дирекције, по потреби, а на основу прибављених сагласности, својим наређењем за пројекат кодификације може регулисати начин реализације захтева кодификације.

У наређењу за пројекат кодификације дефинишу се руководиоца пројекта, координатор за сарадњу са носиоцем права конструктора и стварним или потенцијалним произвођачима.

Пројекат кодификације је по правилу планска активност која произлази из годишњег плана.

50. У уговор о набавци наоружања и војне опреме за потребе система одбране обавезно се уграђује клаузула о кодификацији средстава, којом се уговорна страна, произвођач – понуђач обавезује да достави Дирекцији (Националном кодификационом бироу Републике Србије) документацију неопходну за кодификацију средстава. Без клаузуле о кодификацији уговорна страна која представља Министарство одбране и Војску Ср-

бије неће потписати уговор. За успешну кодификацију треба обезбедити комплетну техничку документацију о наоружању и војној опреми.

Клаузула о кодификацији средстава која је саставни део уговора о набавци дата је у Прилогу 2. овог упутства и чини његов саставни део.

Уговорна страна, произвођач – понуђач је дужна да у времену дефинисаном у уговору достави Дирекцији неопходне техничке податке за сва средства која су предмет уговора.

51. Након потписивања уговора, произвођач – понуђач доставља Дирекцији информацију о броју средстава која се кодификују и захтеве за кодификацију средстава.

Захтев за кодификацију средстава дат је у Прилогу 3. овог упутства и чини његов саставни део.

52. Након пријема захтева и евидентирања у Регистру захтева, Дирекција утврђује обим послова, сложеност и хитност. Кодификатор за врсту средстава из захтева одређује полазни назив средстава из Регистра одобрених назива *Н6*. На основу полазног назива припрема се полазни скуп техничких захтева потребних за кодификацију средстава.

53. Кодификација средстава почиње заказивањем почетног састанка у директном контакту произвођача – добављача са Дирекцијом ради детаљног договора о начину извршења кодификације средстава из уговора.

54. На почетном састанку утврђује се начин достављања документације, дефинишу се детаљи који се одnose на припрему, достављање и оцену прихватљивости достављене документације у односу на захтевани квалитет информација, као и начин извештавања о напретку у извршењу кодификације средстава стране у уговору, која представља Министарство одбране. Време извршења кодификације је дефинисано уговором о набавци.

55. По завршетку кодификације тактичком и техничком носиоцу и произвођачу – понуђачу прослеђује се НАТО складишни број (*NSN*).

56. Документација из тачке 54. овог упутства обухвата:

(1) техничка документа у електронској форми у *PDF* формату израђена поступком скенирања оригиналне конструкционе документације, конструкционих цртежа или друге документације, укључујући упутства, стандарде и прописе о квалитету производа;

(2) документа израђена у одговарајућим *CAD/CAM* софтверским алатима (*Solid Edge, CATIA, Pro Engineer, ...*) или

(3) цртеже и скице достављене у електронској форми у неком од графичких формата (*TIFF, BMP, JPG ...*).

57. Цртеж мора минимално испунити следеће услове:

(1) размер – 640×480 пиксела;

(2) квалитет – минимално 200 DPI ;

(3) екстензија електронског документа – *.jpg*.

58. Назив електронског документа мора бити референтна ознака са одговарајућом екстензијом (на пример, *RN.jpg, RN.pdf ...*). Кодификатор мора имати потврду тачности унетог податка увидом у конструкциону и другу техничку документацију. Достављени подаци биће сачувани и користиће се само за кодификацију.

IV. НАЦИОНАЛНИ КОДИФИКАЦИОНИ ИНФОРМАЦИОНИ СИСТЕМ БУЛКОД

59. Информациони систем који се користи у вршењу кодификације је БУЛКОД. Састоји се од сервера базе података, апликативног сервера, клијентске апликације и веб приступа. Клијентска апликација обезбеђује приступ лицима која обављају послове кодификације. Веб приступ служи за претраживање информација о кодификованим средствима. Приступа се преко РАМКО адресе: <http://172.16.120.1/NCI>.

Илустрација веб приступа је дата на Слици 6. у Прилогу 6. овог упутства.

60. Администратор система, на основу захтева и одобрења директора Дирекције отвара налог за кориснике. Прописаним поступком администратор врши редовну контролу рада свих корисника и правилности употребе налога. Израђује и чува резервне копије података и ажурира комплетну апликацију. О свему томе извештава директора Дирекције кроз редовне извештаје.

61. Рад кодификатора у БУЛКОД приказан је у Прилогу 6. овог упутства чини његов саставни део.

Поступак кодификације реализује се кроз следеће кораке: избор произвођача, додела одобреног назива и разврставање средства, Слика 1; уношење напомене и коментара о средству – на српском језику, Слика 2; унос ознаке средства са информацијама о квалитету ознаке, Слика 3; унос пуног обавезујућег и допунског дела техничких захтева, Слика 4; унос фотографија, слика и друге помоћне документације, Слика 5.

62. Поред евиденције у БУЛКОД, Дирекција води:

- (1) евиденцију захтева за доделу националног складишног броја;
- (2) евиденцију захтева за доделу *SAGE* кодова;
- (3) евиденцију лица са приступом *NMCRL*;
- (4) евиденцију издатих решења о додели националних складишних бројева;
- (5) евиденцију издатих решења о додељеним *SAGE* кодовима.

63. Ради обезбеђења максималне доступности и разумљивости података кодификације, Дирекција води:

- (1) Регистар група и класа – *73H2*;
- (2) Регистар муницијских кодова – *73H3*;
- (3) Регистар додељених *SAGE* кодова – *73H4*;
- (4) Регистар одобрених назива – *73H6*.

V. ЗАВРШНА ОДРЕДБА

64. Ово методолошко упутство ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном војном листу“.

Р.в.п. бр. 24
28. септембра 2012. године
Београд

Министар одбране
Александар Вучић, с. р.

Прилог 1.

ПРЕГЛЕД СКРАЋЕНИЦА ПОЈМОВА КОЈИ СЕ КОРИСТЕ У ОВОМ УПУТСТВУ

- AC/135 (Allied Committee 135)* – Група националних директора за кодификацију
Acod – P1 – НАТО приручник о кодификацији
DAC (Document Availability Code) – Код доступности документа
ERLN (Extra Long Reference Number) – Екстра дуги референтни број
IIG (Item Identification Guide) – Упутство за идентификацију средства
FIIG (Federal Item Identification Guide) – Федерално упутство за идентификацију средства
MRC (Master Requirement Code) – Регистар идентификујућих карактеристика
MRD (Master Requirements Directory) – Регистар захтева
NSPA (NATO Support Agency) – НАТО агенција за подршку
NIIN (NATO Item Identification Number) – НАТО јединствени број за препознавање средства
NMCRL (NATO Master Catalogue of Reference For Logistic) – Главни каталог референтних података НАТО за логистику
RNAAC (Reference Number Action Activity Code) – Код активности референтног броја
RNCC (Reference Number Category Code) – Код категорије референтног броја
RNFC (Reference Number Format Code) – Код формата референтног броја
RNJC (Reference Number Justification Code) – Код оправданости референтног броја
RNVC (Reference Number Variation Code) – Код варијације референтног броја
RNSC (Reference Number Status Code) – Код статуса референтног броја
SAC (Secondary Address Code) – Код секундарне адресе
STANAG (Standardization Agreement) – Споразум о стандардизацији

Прилог 2.

КЛАУЗУЛА О КОДИФИКАЦИЈИ СРЕДСТАВА

1. Произвођач односно понуђач (УГОВОРНА СТРАНА) обавезује се да ће доставити Дирекцији за стандардизацију, кодификацију и метрологију – Националном кодификационом бироу Републике Србије (у даљем тексту: НКБ), техничке податке неопходне за кодификацију средстава која су предмет уговора.

УГОВОРНА СТРАНА дужна је да у времену прописаним овим уговором стави на располагање НКБ неопходне техничке податке за сва средства која су предмет уговора. Ове информације могу бити дате као цртежи, спецификације и сл. на папиру или другом материјалном медију или обезбеђењем приступа НКБ електронским подацима који се чувају на одређеним Интернет адресама.

УГОВОРНА СТРАНА доставља податке или обезбеђује приступ подацима Интернетом, од подговорача или добављача на захтев НКБ у времену наведеном у уговору. Поред почетног пружања техничких података, УГОВОРНА СТРАНА се обавезује да обезбеди ажуриране информације о свим средствима из овог уговора сходно договореним изменама, променама у пројектној документацији и цртежима како и када до промена дође за време важности овог уговора.

2. УГОВОРНА СТРАНА се обавезује да ће тачке кодификационе клаузуле бити укључене у било којем подговору како би се обезбедила доступност техничких података НКБ. Ако страна из подговора (ПОДИЗВРШИЛАЦ) доставља податке, УГОВОРНА СТРАНА мора обезбедити детаље подговора који НКБ омогућују приступ подацима за које је страна из подговора или добављач извор.

3. У случају да се наруџба у подговору односи на произвођача из земље која није чланица НАТО кодификационог система, УГОВОРНА СТРАНА се обавезује за прибављање потребних техничких података од овог ПОДИЗВРШИОЦА.

4. Технички подаци потребни за кодификацију укључују назив и адресу носиоца интелектуалних права развоја средства, ознаке цртежа, ознаке дела, стандарда или друге ознаке спецификације, ако ови елементи нису достављени у препорученој листи резервних делова, достављеној у почетној фази реализације тако да уговорна страна не буде доведена у забуну. У случају да су информације о средству које се достављају од УГОВОРНЕ СТРАНЕ део интелектуалног власништва, НАРУЧИЛАЦ је дужан да их користи само за кодификацију и не може да их репродукује или доставља трећим лицима без претходне писмене сагласности УГОВОРНЕ СТРАНЕ.

5. Ако је УГОВОРНА СТРАНА или ПОДИЗВРШИЛАЦ из подговора претходно већ достављала техничке податке за кодификацију било којег средства из уговора, треба то да назначи НКБ, као и да исти информације којем националном кодификационом бироу или кодификационој агенцији су ти подаци достављени.

6. УГОВОРНА СТРАНА или ПОДИЗВРШИЛАЦ из подговора све информације које се односе на НАТО кодификациони систем добијају у НКБ.

Контакт подаци: Дирекција за стандардизацију, кодификацију и метрологију, Национални кодификациони биро Републике Србије: ул. Ратка Ресановића бр. 1, 11030 Београд, тел. 011/2051-024, факс: 011/2506-042, mail: DSKM@mod.gov.rs.

Прилог 3.

ЗАХТЕВ ЗА КОДИФИКАЦИЈУ СРЕДСТАВА			
1	АДРЕСА ПОШИЉАОЦА	2	ПРИМАЛАЦ Дирекција за стандардизацију, кодификацију и метрологију Ратка Ресановића 1, Београд Фах: 011/2506 – 042 e-mail: DSKM@mod.gov.rs
3	УГОВОР Број уговора ----- Датум уговора ----- Рок за кодификацију	Уговорна страна испред МО и ВС (организациона целина) Лице за контакт	
4	НАЗИВ СРЕДСТВА (потпун и тачан назив средства, на српском и енглеском језику) СРБ: ЕНГ:		
5	ПРОИЗВОЂАЧ (назив и адреса) <div style="text-align: right;">NCAGE <input type="text"/></div>		
6	ПРОИЗВОЂАЧКА ОЗНАКА СРЕДСТВА (изворно)		
7	ДОБАВЉАЧ – ДИСТИБУТЕР (назив и адреса) <div style="text-align: right;">NCAGE <input type="text"/></div>		
8	ОЗНАКА СРЕДСТВА ДИСТРИБУТЕРА (изворно)		
9	СТАНДАРД (ПКП, СОРС, документ усаглашавања квалитета производа, ако постоји)		
10	ОПИС СРЕДСТВА (тактичко-техничке карактеристике, број цртежа)		
11	ОДГОВОРНО ЛИЦЕ/ФУНКЦИЈА (потпис и печат)		
12	ДОДЕЉЕН НСБ (попуњава Дирекција за стандардизацију, кодификацију и метрологију)		

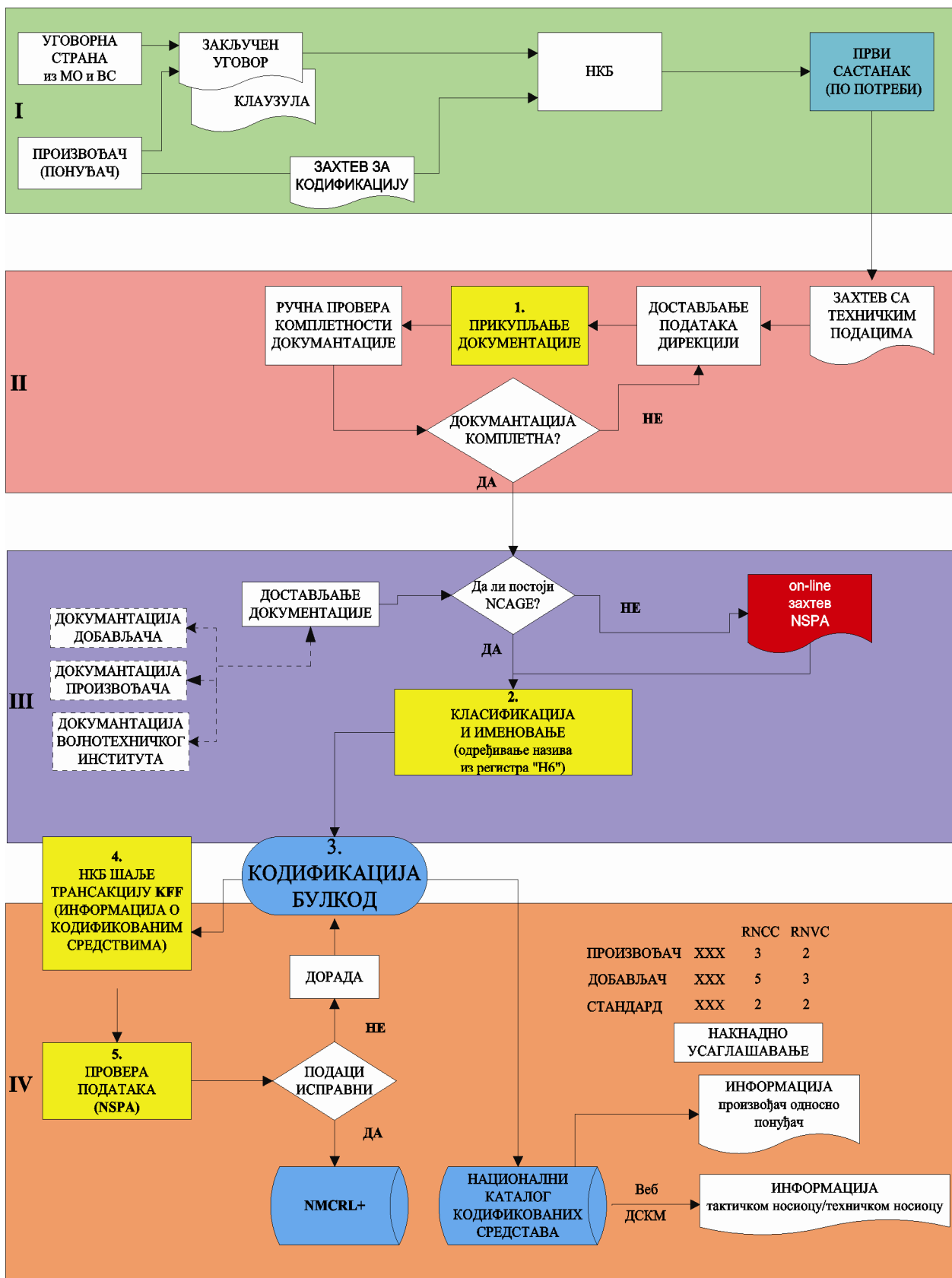
Прилог 4.

ЗАХТЕВ ЗА ДОДЕЛУ ОЗНАКЕ ПРИВРЕДНИХ СУБЈЕКТА И ДРЖАВНИХ ОРГАНА (NCAGE)

1*	ОД	2	ДАТУМ	3*	ЗА Национални кодификациони биро Републике Србије
4*	ЗАХТЕВ ЗА ДОДЕЛУ КОДА ЗА КОМЕРЦИЈАЛНЕ И ДРЖАВНЕ ОРГАНИЗАЦИЈЕ				
	☐ Произвођач ☐ Продавац ☐ Државни орган ☐ Давалац услуга				
5	Назив предузећа или организације				
	SCAGE				<input type="text"/>
6	ТИПИЧНА ОЗНАКА СРЕДСТВА (пример ознаке)				
7*	ПОДАЦИ ПРЕДУЗЕЋА ИЛИ ОРГАНИЗАЦИЈЕ				
	Назив организације				
	Порески идентификациони број (ПИБ)				
	Улица				
	Град				
	Држава				
	Поштански код				
	Поштански фах				
	Телефон				
	Факс				
	E-mail адреса				
	Web адреса				
8	НАПОМЕНЕ			9	ИМЕ/ПРЕЗИМЕ/ФУНКЦИЈА (потпис и печат)
10					
11	ДОДЕЉЕНИ NCAGE				
					NKB

Напомена: Рубрике означене звездicom обавезно се попуњавају.

ПРОЦЕС КОДИФИКАЦИЈЕ

Процес кодификације се одвија у четири фазе, и то:

I фаза (подношење захтева за кодификацију):

1) Уговорна страна из Министарства одбране и Војске Србије закључује уговор са произвођачем односно понуђачем и доставља Националном кодификационом бироу Републике Србије.

2) Произвођач односно понуђач Националном кодификационом бироу Републике Србије доставља захтев за кодификацију средстава која су предмет уговора.

3) Уколико је потребно произвођачу односно снабдевачу заказује се први састанак на којем се договарају детаљи будуће кодификације.

II фаза (припрема документације):

1) Произвођач односно понуђач доставља Националном кодификационом бироу Републике Србије податке и документацију потребну за кодификацију средстава.

2) Лице из Националног кодификационог бироа Републике Србије проверава комплетност документације.

3) Уколико документација није комплетна, поново се контактира произвођач ради комплетирања документације.

III фаза (непосредна кодификација):

1) Након комплетирања документације, лице из Националног кодификационог бироа Републике Србије претражује да ли произвођач односно понуђач већ има додељен *NCAGE*. Уколико је *NCAGE* већ додељен, почиње се са класификацијом и именовањем средстава, а уколико није додељен, захтев за његову доделу се упућује ка *NSPA*.

2) Кодификатор врши класификацију и именовање средстава и из Регистра одобрених назива *H6* одређује назив средстава.

3) Примењује се иста процедура за *NCAGE*, именовање, класификацију и одабир назива средстава када се ради кодификација средстава која нису предмет уговора, као и када документацију достави Војнотехнички институт.

4) Кодификација средстава у БУЛКОД (додела НАТО складишног броја).

IV фаза (верификација):

1) Лице из Националног кодификационог бироа Републике Србије (Дирекција) са одговарајућим правима приступа *NMBS* шаље информације о кодификованим средствима у *NSPA* на валидацију.

2) У *NSPA* врши се провера података и уколико су подаци исправни интегришу се у *NMCR*L. У супротном врши се дорада.

3) Кодификована средства се интегришу у Главни каталог референтних података НАТО за логистику.

4) НАТО складишни број се доставља тактичком и/или техничком носиоцу и произвођачу односно понуђачу.

Прилог 6.

ПРИМЕР ПРЕГЛЕДА ПОДАТАКА ЗА КОДИФИКОВАНО СРЕДСТВО У БУЛКОДУ

NSN Details

1305730000001

General

NSN 1305-73-000-0001 Status 0 Identification Type 1 Reason

Classification Description Manufacturers Characteristics Logistics Photos

Item Name

INC 26214 Name CARTRIDGE, 5,56 MILLIMETER Appl. Key BA

Ime

Name

IIIG T007-B

Classification

NSC 1305 Name Ammunition, through 30mm

Users

External

Internal 02 J5

History

Created 01 09/08/2011 Modified FMSN 1 NFMSN 1

Close Preview Print

Слика 1. Додела одобреног назива и разврставање средства

NSN Details

1305730000001

General

NSN 1305-73-000-0001 Status 0 Identification Type 1 Reason

Classification Description Manufacturers Characteristics Logistics Photos

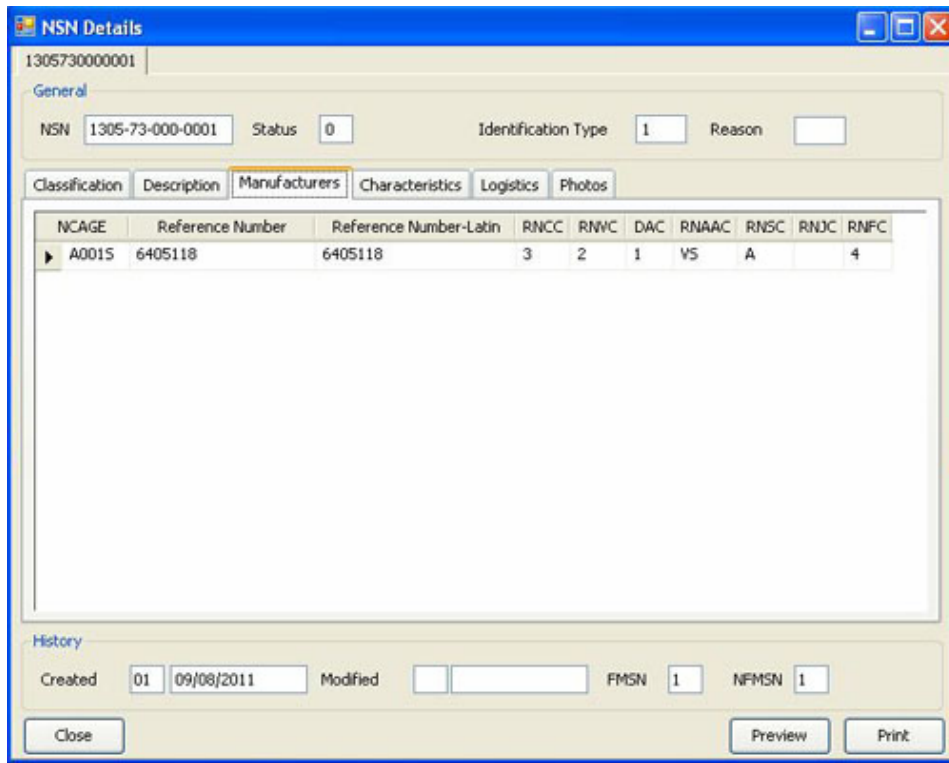
МЕТАК 5,56 ММ СА ОБИЧНИМ ЗРНОМ М03 И МЕСИНГАНОМ ЧАУРОМ. КОДИФИКОВАНО КАО ПРВО СРЕДСТВО НА ОБУЦИ У БУЛКОДУ

History

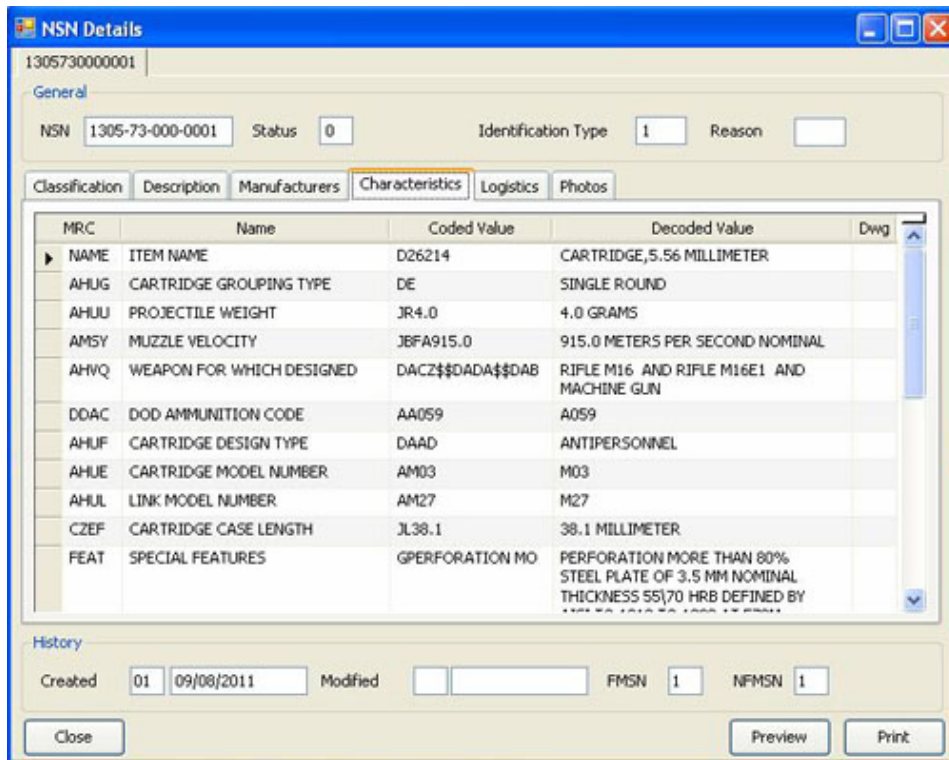
Created 01 09/08/2011 Modified FMSN 1 NFMSN 1

Close Preview Print

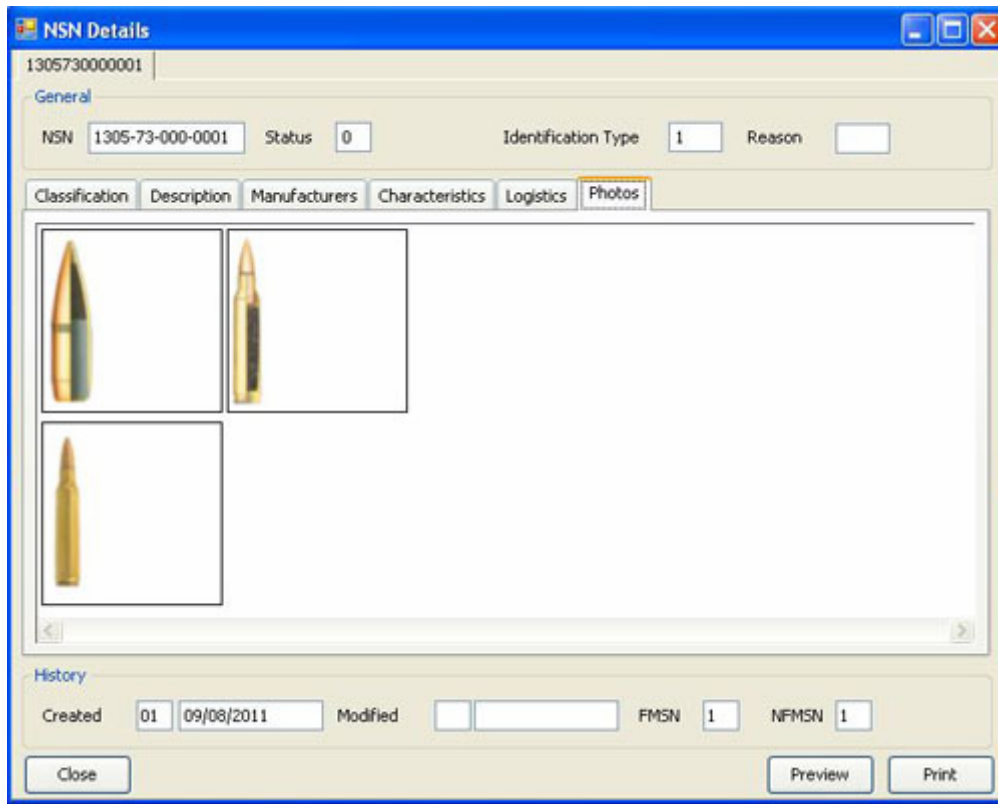
Слика 2. Додавање коментара о средству

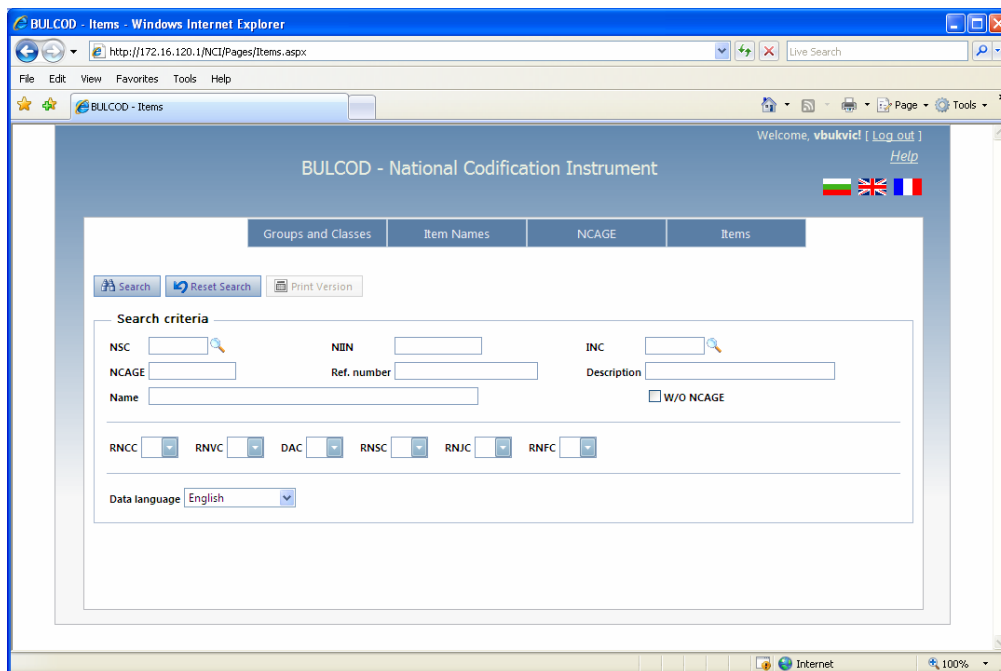
Слика 3. Унос ознаке средства

Слика 4. Унос пуног обавезног описа средства

Слика 5. Унос фотографија, слика и друге помоћне документације за средство

Слика 6. Веб приступ кодификационим подацима

NATIONAL CODIFICATION INSTRUMENT**Item details**

Total

NSN	1305730000001
Status	0
Identification type	1
Reason	
Classification	

Item name

INC	26214
Name	CARTRIDGE,5.56 MILLIMETER

Appl. key	BA
IIG	T007-B

Classification

NSC	1305
Name	Ammunition, through 30mm

Users

External	<u>MOE</u>	<u>Name</u>
Internal	<u>MOE</u>	<u>Name</u>
	02	J5

Description

МЕТАК 5.56 ММ СА ОБИЧНИМ ЗРНОМ М03 И МЕСИНГАНОМ ЧАУРОМ. КОДИФИКОВАНО КАО ПРВО СРЕДСТВО НА ОБУЦИ У БУЛКОДУ

NCAGEs

NCAGE	Ref. number	Ref. number - lat.	RNCC	RNVC	DAC	RNAAC	RNSC	RNJC	RNFC
A001S	6405118	6405118	3	2	1	VS	A		4

Characteristics

MRC	Name	Coded value	Decoded value
NAME	ITEM NAME	D26214	CARTRIDGE,5.56 MILLIMETER
AHUG	CARTRIDGE GROUPING TYPE	DE	SINGLE ROUND
AHUU	PROJECTILE WEIGHT	JR4.0	4.0 GRAMS
AMSY	MUZZLE VELOCITY	JBFA915.0	915.0 METERS PER SECOND NOMINAL
AHVQ	WEAPON FOR WHICH DESIGNED	DACZ\$\$DADA\$\$DABM	RIFLE M16 AND RIFLE M16E1 AND MACHINE GUN
DDAC	DOD AMMUNITION CODE	AA059	A059
AHUF	CARTRIDGE DESIGN TYPE	DAAD	ANTIPERSONNEL
AHUE	CARTRIDGE MODEL NUMBER	AM03	M03
AHUL	LINK MODEL NUMBER	AM27	M27
CZEF	CARTRIDGE CASE LENGTH	JL38.1	38.1 MILLIMETER
FEAT	SPECIAL FEATURES	GPERFORATION MORE THAN 80% STEEL PLATE OF 3.5 MM NOMINAL THICKNESS 55/70 HRB DEFINED BY AISI TO 1010 TO 1020 AT 570M	PERFORATION MORE THAN 80% STEEL PLATE OF 3.5 MM NOMINAL THICKNESS 55/70 HRB DEFINED BY AISI TO 1010 TO 1020 AT 570M

Слика 7. Преглед података о средству – извод из БУЛКОД